

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

L E G E

pentru ratificarea Acordului de proiect dintre Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău, semnat la Chișinău la 15 ianuarie 2025

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de proiect dintre Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău, semnat la Chișinău la 15 ianuarie 2025.

Art. 2. – Guvernul și alte instituții și autorități ale statului vor întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului menționat.

Art. 3. – Acordul de proiect dintre Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău se încheie și se aplică prin derogare de la dispozițiile art. 66 alin. (3) și (5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Argumentarea necesității ratificării Acordului de proiect între Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău

A. Descrierea contractului de stat

1. Informații generale

Proiectul de construcție a penitenciarului din mun. Chișinău a fost inițiat cu scopul de a contribui la realizarea obiectivului Guvernului Republicii Moldova privind îmbunătățirea condițiilor de detenție și asigurarea de noi standarde în materie de siguranță, securitate și disciplină, în conformitate cu normele internaționale. Proiectul este destinat să contribuie la modernizarea principalei instituții de detenție preventivă din țară, atât la nivel de infrastructură, cât și la nivel de abordare managerială, orientată spre îmbunătățirea tratamentului deținuților, reformarea organizării și managementului penitenciar.

Prin Legea nr. 295/2013 a fost ratificat Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB), în sumă de 39 milioane Euro, pentru realizarea Proiectului de construcție a penitenciarului din mun. Chișinău, cu statut de izolator de urmărire penală, ce urma să substituie actualul Penitenciar Nr.13. Având în vedere creșterea costurilor aferente etapei de finalizare a proiectării, Guvernul Republicii Moldova a solicitat CEB un împrumut suplimentar în valoare de 10 milioane Euro. Drept urmare, la 25 noiembrie 2019 a fost semnat Amendamentul nr.1 la Acordul-cadru de împrumut, prin intermediul căruia a fost acordat un împrumut adițional în valoare de 10 milioane Euro. Prin Hotărârea de Guvern nr.173/2014, în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP), a fost instituită Unitatea de implementare a respectivului proiect (UIP), mandată să asigure organizarea și coordonarea implementării eficiente a acestuia.

În cele ce au urmat, proiectul a fost afectat de întârzieri semnificative, de la proceduri îndelungate de înființare a UIP, la provocări legate de contractare și întârzieri în executarea contractului de proiectare. Drept consecință, data inițială de încheiere a proiectului, 30 iunie 2018, a fost prelungită până la 31 decembrie 2023. Totodată, prin Hotărârea nr.19/2022 din 25.05.2022, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a aprobat Raportul auditului performanței proiectului „Construcția penitenciarului din Chișinău”, în cadrul căruia au fost relevate problemele și carențele ce au afectat implementarea eficientă și eficace a proiectului. În raportul menționat, Curtea de Conturi a formulat o serie de recomandări, menite să asigure realizarea obiectivului și atingerea rezultatului scontat al proiectului. Printre acestea s-au regăsit: examinarea rezultatelor auditului și luarea de atitudine pentru implementarea unui management eficient al proiectului; consolidarea capacităților funcționale ale unității de implementare prin angajarea managerului de proiect cu experiență relevantă în domeniu, etc.

Tot în anul 2022, lansarea procedurilor de achiziție a lucrărilor de construcție a fost sistată din cauza creșterii semnificative a costurilor la unele materiale de construcție cu circa 60% și deficitului de finanțare constat. În consecință, CEB a întreprins o vizită tehnică de monitorizare în urma căreia a recomandat Ministerului Justiției revizuirea documentației de proiect și

actualizarea devizului de cheltuieli.

Prin urmare, în 2023 au fost formulate cerințele tehnice pentru lucrările de proiectare (redesign parțial), iar documentația de proiect a fost supusă revizuirii cu reducerea capacității de la 1536 la 1050 locuri de detenție, ceea ce a permis reducerea deficitului de finanțare cu peste zece milioane euro.

În scopul luării unor decizii cu privire la finanțarea proiectului și eficientizarea managementului acestuia, subiectul a fost examinat de către Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS) în cadrul ședințelor din 12 mai 2023, 26 mai 2023, 6 octombrie 2023 și 10 noiembrie 2023.

În cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică din 10 noiembrie 2023, s-a decis externalizarea parțială a managementului proiectului către Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS), care se bucură de o credibilitate înaltă și experiență îndelungată în gestionarea proiectelor de infrastructură mari. Decizia CIPS a fost comunicată băncii finanțatoare, prin scrisoarea nr.01/10088 din 16 noiembrie 2023, prin care Ministerul Justiției a solicitat Consiliului de Administrare al CEB extinderea datei de închidere a Acordului-cadru de împrumut de la 31.12.2023 până la 31.12.2028, și modificarea Anexelor la Acordul-cadru de împrumut (descrierea proiectului, calendarul de implementare, bugetul). Drept urmare, la data de 27.06.2024, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în lectură finală Legea nr.158/2024 pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și CEB pentru realizarea proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău.

UNOPS este un organism înființat prin decizia Adunării Generale a ONU nr.48/501 din 19 septembrie 1994, specializat în domeniul achizițiilor publice, al gestionării contractelor și al altor activități de dezvoltare a capacităților, al furnizării de servicii eficiente și rentabile partenerilor din domeniul său de specialitate.

Pentru stabilirea condițiilor generale aferente managementului proiectului, atât pe partea responsabilității de gestionare a bugetului, raportare, cât și pe partea de supraveghere tehnică a proiectului de către agenția specializată ONU, se propune încheierea unui Acord de proiect între Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS), subsecvent Acordului-cadru de împrumut. Urmare a discuțiilor cu reprezentanții CEB și ai Guvernului Republicii Moldova, o asemenea soluție a fost apreciată ca fiind cea mai avantajoasă și fezabilă formă de management a proiectului, ce va permite depășirea dificultăților de implementare, precum și reducerea riscurilor financiare și de tergiversare. În special, se va nota că potrivit dispozițiilor art.2.3 din Acordul de contribuție, în cazul în care implementarea proiectului va fi tergiversată sau afectată considerabil sau în cazul încălcării de către Republica Moldova a termenilor și condițiilor proiectului, CEB își rezervă dreptul de a suspenda și/sau de a anula și/sau de a solicita rambursarea imediată a grantului.

În conformitate cu dispozițiile Acordului de proiect, UNOPS se angajează să desfășoare procedura de achiziții respectând procedurile/îndrumările CEB, să gestioneze contractele cu compania de

construcții și compania care va efectua controlul de autor, să efectueze supravegherea tehnică a construcției, asigurarea managementului calității în construcții, să asiste Ministerul Justiției în efortul de atragere a surselor de finanțare sub formă de grant, și alte servicii ce vor fi necesare pentru asigurarea unui management eficient al proiectului.

Având în vedere cele menționate anterior, subliniem faptul că părțile la Acordul de proiect sunt Ministerul Justiției și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS), acesta reprezentând un contract de stat interinstituțional. Contractul este compus din Acordul de proiect propriu-zis și 8 anexe (Special Conditions, General Conditions, Description of Activities, Budget, Template Acceptance Document, Template Payment Request, Host Country Arrangements, Site Details).

2. Informații privind conținutul contractului

Prin proiectul Legii de ratificare se urmărește ratificarea Acordului de proiect între Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău. Respectivul Acord de proiect urmează a fi încheiat în temeiul Convenției privind privilegiile și imunitățile ONU din februarie 1946, precum și a Acordului, încheiat prin schimb de scrisori, dintre Guvernul Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte (UNOPS) privind aplicarea *mutatis mutandis* a Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), încheiat la 2 octombrie 1992 și amendat la 2 iulie 1997, față de Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte și membrii săi în Republica Moldova.

Proiectul hotărârii Guvernului prevede construcția unei noi instituții penitenciare pe un teren aflat în folosința Ministerului Justiției, într-o zonă periferică a Chișinăului, la 8 km de centrul orașului, pe strada Uzinelor, în apropiere de satul Bubuieci.

Ratificare Acordului de proiect va determina externalizarea parțială a managementului proiectului de construcție a penitenciarului din mun. Chișinău către agenția specializată ONU, impulsționând astfel gestiunea și coordonarea implementării eficiente a acestuia. Pe parcursul derulării proiectului, UNOPS va fi desemnat să asigure construcția unei noi unități penitenciare în mun. Chișinău, în conformitate cu Regulile Penitenciare Europene (EPR), menită să îmbunătățească condițiile fizice de detenție ale deținuților arestați preventiv din Republica Moldova.

UNOPS va fi însărcinat cu implementarea zilnică și gestionarea fizică a proiectului, efectuarea achizițiilor, monitorizarea și supravegherea tehnică a lucrărilor, controlul calității și a volumului lucrărilor de construcții, precum și cu gestionarea riscurilor proiectului. Durata estimată a proiectului este de 56 de luni.

Acordul de proiect este încheiat pentru o perioadă de 56 de luni din momentul intrării sale în vigoare, cu excepția cazului în care este reziliat în conformitate cu dispozițiile art.2.23 din Anexa II, ce stipulează următoarele:

1. UNOPS va notifica Sursa de finanțare atunci când vor fi finalizate toate Activitățile.

2. Acordul poate fi reziliat de către oricare dintre Părți în orice moment, printr-o notificare scrisă adresată celeilalte Părți. Rezilierea va intra în vigoare la treizeci (30) de zile de la primirea notificării. În caz de reziliere în temeiul prezentului alineat, cele două Părți vor coopera pentru a asigura finalizarea Activităților, îndeplinirea tuturor angajamentelor și obligațiilor, și încheierea ordonată a tuturor acordurilor asociate cu Activitățile.
3. UNOPS va continua să dețină orice parte a Fondurilor neutilizate la finalizarea Activităților până la încheierea ordonată a tuturor angajamentelor și răspunderilor asumate în cadrul desfășurării Activităților.

Acordul de proiect poate fi amendat în orice moment, în formă scrisă, după obținerea consimțământului în acest sens al ambelor părți. Un asemenea amendament va intra în vigoare din momentul semnării acestuia de către ambele părți.

B. Analiza de impact

1. Aspectul politic, cultural și social

Sub aspect politic, ratificarea Acordului va permite impulsionarea implementării proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău, în conformitate cu Regulile Penitenciare Europene (EPR), menit să îmbunătățească condițiile fizice de detenție ale deținuților arestați preventiv din Republica Moldova. Astfel, Moldova va putea raporta progrese către organismele europene ce monitorizează situația în penitenciare, în special Departamentul de executare al hotărârilor CEDO în cadrul Consiliului Europei și către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante.

Totodată, va fi dinamizat sectorul construcțiilor atât prin generarea unei cereri de servicii în construcție și facilitarea unui consorțiu dintre companii internaționale și naționale, cât și prin oferirea locurilor de muncă specialiștilor și experților care vor fi recrutați în echipa de proiect, în echipa de supraveghere tehnică a lucrărilor, etc.

În aspect social, realizarea proiectului de construcție a unui nou penitenciar în mun. Chișinău va determina modernizarea principalei instituții de detenție preventivă din țară, introducând o nouă abordare managerială, orientată spre îmbunătățirea tratamentului deținuților, reformarea organizării și managementului penitenciar. Proiectul va avea un impact social direct asupra vieții, sănătății și bunăstării persoanelor private temporar de libertate, asupra condițiilor de muncă a angajaților și indirect asupra familiilor deținuților.

Adoptarea proiectului Lege privind ratificarea Acordului va genera unele modificări structurale ale sistemului administrației penitenciare, în particular - demararea tuturor procedurilor necesare pentru construcția unei noi unități penitenciare în Republica Moldova. Un asemenea scop este determinat de necesitatea realizării obiectivului Guvernului Republicii Moldova privind îmbunătățirea condițiilor de detenție și asigurarea de noi standarde în materie de siguranță, securitate și disciplină, în conformitate cu normele internaționale. În acest sens, se va nota că supraaglomerarea și condițiile proaste de detenție din penitenciarele din Republica Moldova determină numeroase condamnări a țării noastre la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

2. Aspectul economic și de mediu

Acordul de proiect nu conține prevederi care ar avea consecințe negative asupra economiei sau mediului în Republica Moldova. Dimpotrivă, intrarea în vigoare a acestuia va dinamiza sectorul construcțiilor atât prin generarea unei cereri de servicii în construcție și facilitarea unui consorțiu dintre companii internaționale și naționale, cât și prin oferirea locurilor de muncă specialiștilor și experților care vor fi recrutați în echipa de proiect, în echipa de supraveghere tehnică a lucrărilor, etc.

Odată cu reproiectarea parțială derulată în perioada aprilie-septembrie 2023, a fost proiectat un parc fotovoltaic pe terenul adiacent penitenciarului.

O aplicație de proiect pentru acoperirea costurilor investiționale pentru componenta de eficiență energetică și folosire a surselor regenerabile, UIP va depune către Fondul european E5P. Intenția a fost comunicată de către Ministerul Energiei al Republicii Moldova la ședința din iulie 2023 (proiectul fiind inclus în lista ‘project pipeline’).

Totodată, în timpul perioadei de construcție, UNOPS va întreprinde toate aspectele legate de gestionarea contractului, supravegherea la fața locului, asigurarea și controlul calității, punerea în aplicare a măsurilor de sănătate și siguranță, precum și respectarea instrumentelor de salvagardare socială și de mediu, în conformitate cu cerințele politicii CEB, în particular - Politica privind protecția mediului și securității sociale a CEB, astfel cum a fost adoptată prin Rezoluția 1588 (2016) a Consiliului de administrație al CEB.

3. Aspectul normativ

Acordul de proiect este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU, cu angajamentele asumate de Republica Moldova la nivel internațional și regional, precum și legislația Uniunii Europene.

Pentru implementarea prevederilor proiectului Hotărârii de Guvern a fost necesară modificarea Hotărârii de Guvern nr.173/2014 cu privire la Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a penitenciarului din mun. Chișinău (a se vedea Hotărârea de Guvern nr.670 din 25.09.2024). Respectivele modificări au avut drept scop revizuirea modalității de organizare a Unității de implementare a proiectului (UIP) pe principiul autonomiei administrative, stabilirea atribuțiilor și responsabilităților părților implicate în implementarea și gestionarea proiectului de construcție a penitenciarului, asigurarea funcționalității Comitetului de supraveghere pentru adoptarea deciziilor privind activitatea Unității, cât și consolidarea capacităților funcționale ale Unității prin angajarea managerului de proiect.

Contribuția UNOPS la implementarea proiectului va consta în experiența acestuia în ceea ce privește construcția de obiective complexe, proceduri eficiente de achiziții publice, managementul riscurilor și gestionarea optimă a proiectelor de infrastructură. În cadrul managementului mixt, UIP va fi elementul de monitorizare, control și intermediere cu instituțiile statului (în special

obținerea avizelor, planificarea și raportarea bugetară conform legii finanțelor publice ș.a.).

Totodată, se vor consolida capacitățile de monitorizare a proiectului prin revizuirea aranjamentelor de guvernanță și coordonare (steering), includerea Cancelariei de Stat și Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în componența Comitetului de supraveghere, alături de Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor și Administrația Națională a Penitenciarelor.

4. Aspectul instituțional și organizatoric

În conformitate cu modificările operate la Hotărârea Guvernului nr.173/2014, UIP își menține forma juridică actuală, fiind redus numărul de unități al UIP de la 9 la 3 persoane (manager, contabil și inginer civil), precum și redefinite rolurile și responsabilitățile, inclusiv din perspectiva coordonării activității de către Comitetul de supraveghere.

În conformitate cu dispozițiile Acordului de proiect, UNOPS se angajează să desfășoare procedura de achiziții respectând procedurile/îndrumările CEB, să gestioneze contractele cu compania de construcții și compania care va efectua controlul de autor, să efectueze supravegherea tehnică a construcției, asigurarea managementului calității în construcții, să asiste Ministerul Justiției în efortul de atragere a surselor de finanțare sub formă de grant, și alte servicii ce vor fi necesare pentru asigurarea unui management eficient al proiectului.

UIP va fi elementul de monitorizare, control și intermediere cu instituțiile statului (în special obținerea avizelor, planificarea și raportarea bugetară conform legii finanțelor publice ș.a.).

Instituțiile naționale responsabile de implementarea dispozițiilor Acordului de proiect sunt Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor și Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău.

5. Aspectul financiar

Inițial, costul total estimat al proiectului era de 56,8 milioane Euro (din care 49 milioane Euro drept împrumut acordat de CEB (Legea nr.295/2013); 1 milion Euro în formă de grant acordat de CEB (Acordul de contribuție între Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Republica Moldova, semnat la 24 martie 2014); 6,8 milioane Euro drept contribuția Guvernului Republicii Moldova).

Conform devizului de cheltuieli actualizat în anul 2023, costul total al proiectului s-a majorat la suma de 75,9 milioane Euro (din care 64,7 mil reprezintă costul construcției, 3,3 mil construcția parcului fotovoltaic și a sistemelor de eficiență energetică). Costurile operaționale UNOPS, de supraveghere tehnică a construcției, inclusiv comisionul de management, împreună sunt estimate la 3,48 milioane Euro. Costul majorat al proiectului în sumă de 75,9 milioane de Euro va fi acoperit, după cum urmează: 49 milioane Euro împrumut acordat de CEB (Legea nr.295/2013); 1 milion Euro grant acordat de CEB (Acordul de contribuție între Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Republica Moldova, semnat la 24 martie 2014); 25,9 milioane Euro - contribuția Guvernului Republicii Moldova)

Potrivit dispozițiilor art.4.1.2.2 din Acordul-cadru de împrumut, precum și a prevederilor art.4.2 din Acordul de contribuție, în cazul majorării costurilor proiectului, Republica Moldova se angajează să acopere deficitul financiar creat, întru finalizarea proiectului de construcție a penitenciarului.

În cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică din 10 noiembrie 2023, s-a decis majorarea contribuției Guvernului la Proiectul de construcție a penitenciarului din mun. Chișinău, întru acoperirea deficitului de finanțare, cu condiția ca Ministerul Justiției, în comun cu Ministerul Finanțelor:

- cu suportul UNOPS, să atragă granturi pentru compensarea contribuției Guvernului;
- în coordonare cu Agenția Proprietății Publice, să demareze procedurile de valorificare a terenurilor din gestiunea Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea generării unui venit la buget de cel puțin 9,8 milioane Euro sau în cazul în care nici una din opțiunile enumerate mai sus nu va da rezultate, să fie solicitat un împrumut adițional.

Potrivit dispozițiilor Acordului dintre Ministerul Justiției și UNOPS, Ministerul Justiției (Sursa de finanțare) va asigura fondurile necesare pentru implementarea proiectului, astfel cum a fost menționat mai sus – 49 mln de euro (împrumut acordat de CEB), 1 mln de euro (grant acordat de CEB) și 25,9 milioane Euro - contribuția Guvernului Republicii Moldova. În cazul unei creșteri a costurilor proiectului, Sursa de finanțare se angajează să acopere deficitul financiar creat, în vederea finalizării proiectului de construcție a penitenciarului, în conformitate cu Anexa IV a Acordului. Potrivit Anexei IV, suma totală a fondurilor este de 71 687 432 EUR. Rezervele de contingență (cheltuieli neprevăzute) până la 1 400 00 EURO pot fi deblocate cu autorizarea prealabilă a Sursei de finanțare, printr-o modificare a Acordului, crescând fondurile totale ale proiectului până la 73.087.432 EUR. Pentru evitarea oricărui dubiu, comisionul de gestionare va fi aplicat bugetului de contingență odată ce acesta este deblocat de către Sursa de finanțare.

Sursa de finanțare va debursa fondurile în Euro în contul bancar specific proiectului către UNOPS în conformitate cu calendarul menționat în pct.4 din Anexa I Condiții Speciale. Debursările vor fi efectuate pe baza prezentării de către UNOPS către Sursa de finanțare a situațiilor financiare intermediare, unde 90% a ultimei plăți (și 100% a plății precedente, după caz) au fost cheltuite și/sau angajate. Sursa de finanțare autorizează UNOPS să avanseze fondurile proprii (Finanțare Anticipată) pentru activitățile de revizuire a proiectării și activitățile care nu sunt legate de lucrări pentru a emite toate angajamentele și a efectua plățile necesare pentru a implementa proiectul în conformitate cu politicile, procedurile, normele și reglementările interne ale UNOPS.

Totodată, se va reține că în scopul asigurării conformității cu cadrul normativ al Republicii Moldova, Ministerul Justiției a introdus în proiectul legii de ratificare a Acordului de proiect o excepție de la dispozițiile art.66 alin.(3) și alin.(5) din Legea nr.181/2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale. Această decizie se datorează caracterului de importanță națională a proiectului de construcție a penitenciarului, în special în contextul obiectivului Republicii

Moldova de aderare la Uniunea Europeană (în acest sens a se vedea pct.48 din Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024- 2027), precum și necesității stringente de implementare a acestuia.

6. Aspectul temporar

Acordul de proiect se va încheia pentru o perioadă de 56 de luni, pe parcursul cărora va fi implementat proiectul de construcție a unui nou penitenciar în mun. Chișinău.

Totodată, Acordul nu conține careva dispoziții privind posibilitatea și consecințele suspendării acestuia.

Potrivit dispozițiilor Acordului, UNOPS va furniza Ministerului Justiției următoarele rapoarte/declarații în conformitate cu cerințele și formatele standard ale UNOPS, după cum urmează:

- a. Rapoarte semestriale narative privind progresul și situațiile financiare intermediare cu două luni înainte de fiecare debursare, și anume 15 decembrie și 15 mai ale fiecărui an;
- b. O declarație financiară interimară certificată la 31 decembrie a fiecărui an, care trebuie prezentată până cel târziu la data de 31 martie a anului calendaristic următor;
- c. O declarație financiară anuală certificată la 31 decembrie a fiecărui an, care trebuie prezentată până cel târziu la data de 31 iulie a anului calendaristic următor;
- d. O declarație financiară certificată finală care trebuie transmisă până cel târziu la data de 31 iulie a anului următor închiderii financiare a Proiectului.
- e. Un raport narativ final în termen de trei luni de la data încheierii activităților în cadrul proiectului.

Pentru a gestiona situațiile care nu se încadrează în cele predefinite în Acordul de proiect, va fi creat un Comitet strategic, format din reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova, ai CEB și ai UNOPS. Alte entități specializate, inclusiv agențiile ONU cu mandate relevante pentru proiect, inclusiv Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (OHCHR) și Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), pot fi invitate să participe în cadrul respectivului comitet cu titlu consultativ. Comitetul strategic se va întruni de două ori pe an sau ad-hoc, după caz, dacă care apar probleme semnalate de Comitetul operațional.

Totodată, în scopul gestionării proiectului în timpul etapei de implementare, urmează a fi creat Comitetul operațional din cadrul proiectului, condus de un director de proiect UNOPS în colaborare cu utilizatorii și furnizorii principali. Membrii respectivului comitet se vor întruni fizic sau online trimestrial, în conformitate cu planul de implementare aprobat, până când toate rezultatele proiectului vor fi finalizate și predate Administrației Naționale a Penitenciarelor în calitatea sa de prim beneficiar al proiectului. De asemenea, membrii acestui comitet au

posibilitatea să organizeze reuniuni ad-hoc/speciale atunci când unul dintre membrii săi solicită acest lucru sau la finalizarea unei etape importante a proiectului.

C. Analiza oportunității ratificării

După adoptarea hotărârii de Guvern de aprobare a semnării Acordului de proiect, acesta a fost semnat la Chișinău, la data de 15 ianuarie 2025, în cadrul unei ceremonii informale organizate la sediul Ministerului Justiției. Din partea Republicii Moldova, Acordul de proiect a fost semnat de ministra justiției, dna Veronica MIHAILOV – MORARU, iar din partea UNOPS – de directorul regional al UNOPS pentru Europa și Asia Centrală, dl Tim LARDNER. Acordul de proiect a fost semnat în 2 exemplare, în limbile engleză și română, textul în limba engleză fiind de referință.

Conform prevederilor Acordului de proiect, acesta va intra în vigoare la data publicării decretului Președintelui de promulgare a legii de ratificare a Acordului de proiect în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

După semnarea Acordului de proiect, acesta urmează a fi ratificat de Parlamentul Republicii Moldova, întrucât acesta reprezintă un contract de stat cu impact financiar asupra bugetului de stat, fiind guvernat de prevederile pct. 26 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat, aprobat prin anexa nr. 1¹ la Hotărârea Guvernului nr.377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe.

Având în vedere că Acordul va intra în vigoare după publicării decretului Președintelui de promulgare a legii de ratificare a Acordului de proiect în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, și ținând cont de prevederile pct. 26, din Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat, aprobat prin HG 377/2018, conform cărora contractul de stat cu impact financiar asupra bugetului de stat urmează a fi ratificat de Parlament, în conformitate cu actele normative ale Republicii Moldova, considerăm că ratificarea acestui Acord de proiect de către Parlamentul Republicii Moldova, este necesară și oportună.

Secretar de stat

Ruslan LUNGU

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea semnării Acordului dintre Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică)	Conținutul obiecției/ propuneri (recomandări)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (aviz nr. 07-4135 din 07.08.2024)	<p><u>La Nota de fundamentare:</u></p> <p>La pct. 4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative”, autorul, referindu-se la costul total inițial al proiectului (estimat la 56,8 milioane Euro), menționează sursele din care acesta este acoperit: 49 milioane Euro împrumut acordat de CEB, 1 milion Euro în formă de grant acordat de aceeași instituție și 6,8 milioane Euro - contribuția Guvernului Republicii Moldova.</p> <p>Totodată, referindu-se la costul total actualizat în anul 2023 (în sumă de 75,9 milioane Euro), autorul deja nu mai specifică sursele din care acesta va fi acoperit, ci relatează care sunt componentele costului proiectului (costul construcției propriu-zise, a construcției parcului fotovoltaic și a sistemelor de eficiență energetică, inclusiv costurile operaționale ale UNOPS etc).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare la secțiunea 5. Aspectul financiar din nota de argumentare.</p>

Astfel, pentru a asigura o anumită coerență în prezentarea informațiilor, precum și completitudinea acestora, propunem și în cazul costului total majorat al proiectului, actualizat în 2023, a prezenta sursele din care va fi acoperit acest cost, după cum s-a făcut în raport cu costul total inițial al proiectului.

La Acordul de proiect între Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău:

Având în vedere observațiile de mai sus, Art. 3 al Acordului de proiect se va completa, în mod similar, cu informații privind sursele din care vor fi formate fondurile menționate (73 087 432 Euro), respectiv cât va fi acoperit din împrumut, cât din grant și ce sumă va fi acoperită din contribuțiile Guvernului Republicii Moldova.

Totodată, dat fiind că există o diferență între fondurile disponibile (în valoare de 73 087 432 Euro) și costul majorat al proiectului actualizat în anul 2023 (în valoare de 75,9 milioane Euro), Art. 2 se va completa cu o prevedere referitoare la situațiile de Ministerul Infrastructurii și

Nu se acceptă.

UNOPS nu consideră necesară introducerea în text a unei referințe la sursele de finanțare, întrucât acest fapt ar determina implicarea/introducerea unei terțe părți la Acordul de proiect, și anume CEB. Acordul supus procedurii de avizare este un acord bilateral încheiat între UNOPS și Ministerul Justiției din Republica Moldova. Sursa fondurilor nu are nicio relevanță directă pentru acest acord, fiind detaliată inclusiv în nota de argumentare. În orice caz, Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și CEB este menționat inclusiv în Anexa III la Acordul de proiect.

	<p>Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova majorare a costurilor proiectului, chiar dacă aspectul dat este reflectat în Art. 4.1.2.2 din Acordul-cadru de împrumut și în Art. 4.2 din Acordul de contribuție.</p> <p>Astfel, Art. 2 din Acordul de proiect se propune a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>„2. Sursa de finanțare va asigura fondurile necesare pentru implementarea proiectului. În cazul majorării costurilor proiectului, Sursa de finanțare se angajează să acopere deficitul financiar creat, întru finalizarea proiectului de construcție a penitenciarului, conform Anexei IV”.</p> <p><u>La Anexa III Descrierea activităților:</u></p> <p>Construcția unui nou penitenciar în Chișinău, la pct. 4.2 Rolul Unității de implementare a proiectului (UIP) și al altor autorități naționale, este prevăzut că activitățile Unității de implementare a proiectului sunt supervizate de un Comitet de coordonare a proiectului format din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Cancelariei de Stat, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și ai ANP.</p> <p>În acest context menționăm că, politicile în domeniul construcțiilor nu au tangență cu unitatea de implementare a proiectului.</p> <p>Mai mult, în ceea ce privește aspectele de construcție, evocăm faptul că pentru monitorizarea procesului de edificare a unei</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Dispozițiile art.2 din Acord au fost modificate corespunzător.</p>
--	---	---

	<p>construcții se contractează responsabili tehnici atestați și diriginți de șantier atestați conform prevederilor legislației de profil.</p> <p>Suplimentar, controlul de stat al calității în construcții se efectuează de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (art. 21 alin. (2) din Legea 721/1996 privind calitatea în construcții).</p> <p>Astfel, includerea reprezentantului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în componența Comitetului de supraveghere a Unității de implementare a proiectului de construcție a penitenciarului nu este justificată, această prevedere urmând a fi exclusă.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În cadrul ședinței MJ-MIDR la nivel de conducere din data de 10 septembrie 2024, la care a participat dl Veaceslav Șipitca, secretar de stat din cadrul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, a fost reciproc agreeat ca în cadrul Comitetului de supraveghere a Unității de implementare a proiectului de construcție a penitenciarului să fie menținut inclusiv reprezentantul din partea MIDR.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (aviz nr. 07-5922 din 13.11.2024)</p>	<p>Comunicăm despre menținerea obiecției expuse în avizul nr. 07-4135 din 07.08.2024 și în acord cu decizia luată la 10.09.2024, referitor la reprezentantul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale din componența Comitetului de coordonare a proiectului prevăzut în Anexa nr. III la proiect Acord.</p> <p>În acest sens, ab initio atragem atenția că prin proiectul Anexei nr. III se operează cu terminologia „Comitet de coordonare”,</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Termenul „Comitet de coordonare” a reprezentat o traducere defectuoasă în limba română a expresiei „Steering Committee” din cuprinsul Anexei nr. 3 la Acord. Prin urmare, în cuprinsul Anexei nr.3 în redacție română, sintagma „Comitet de coordonare” a fost înlocuită cu „Comitet de supraveghere”, în conformitate cu dispozițiile Hotărârii de Guvern</p>

	<p>or o astfel de structură organizatorică nu este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr.173/2014 cu privire la Unitatea de implementare a proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău.</p> <p>Mai mult ca atât, atribuțiile de coordonare exercitate de către Comitetul de coordonare dublează/sunt identice cu atribuțiile Comitetului de supraveghere, care asigură coordonarea generală a implementării proiectului, coordonarea deciziilor de politici și a activităților, precum și asigură monitorizarea procesului de implementare a proiectului, în conformitate cu pct.12 subpct.1), 4) și 5) din Regulamentul de activitate al Unității de implementare a proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.173/2014.</p> <p>De asemenea, remarcăm că, însuși Ministerul Justiției în Sinteză, argumentează că în ședința din 10.09.2024, s-a convenit asupra reprezentantului din partea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în cadrul Comitetului de supraveghere. Respectiv, devine confuză inițiativa de creare a Comitetului de coordonare și de stabilire a reprezentantului ministerului în componența acesteia.</p> <p>În final, evidențiem că Comitetul de supraveghere este o structură instituționalizată deja prin Hotărârea Guvernului nr.173/2014, iar în Anexă la Regulamentul de activitate al Unității de implementare a proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău este prevăzută componența acestuia în formatul reprezentant desemnat de către Ministerul</p>	<p>nr.173/2014 cu privire la Unitatea de implementare a proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău.</p>
--	---	--

	Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, format asupra căruia insistăm în continuare.	
Ministerul Afacerilor Externe (aviz nr. DI/1/391/8659 din 16.08.2024)	<p>Constată lipsa elementelor constitutive unui tratat internațional și în limita competențelor funcționale, comunică susținerea încheierii Acordului.</p> <p>Concomitent, menționăm că în textul proiectului acordului, la punctul 9, litera b) se va indica denumirea exactă a tratatului care reglementează statutul UNOPS în Republica Moldova, și anume: „Acord încheiat prin schimb de scrisori, dintre Republica Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte(UNOPS) privind aplicarea mutatis mutandis a Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), încheiat la 2 octombrie 1992 și amendat la 2 iulie 1997, față de Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte și membrilor săi în Republica Moldova (Chișinău, 07.09.2023)”.</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare în proiectul Acordului.</p>
Ministerul Afacerilor Externe (aviz nr. DI/1/392-12009 din 13.11.2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act.
Cancelaria de Stat (aviz nr. 25-78-8751 din 02.08.2024)	Având în vedere că proiectul acordului, în viziunea Cancelariei de Stat, conține elemente de extranietate, în temeiul art. 4 alin. (3) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, autorul urma să se adreseze Ministerului Afacerilor Externe în vederea solicitării opiniei dacă textul documentului menționat întrunește elementele constitutive ale unui tratat și dacă este oportun din punct de vedere al	<p>Se acceptă.</p> <p>Prin avizul nr. DI/1/391/8659 din 16.08.2024, Ministerul Afacerilor Externe a constatat lipsa elementelor constitutive ale unui tratat internațional</p>

	<p>promovării obiectivelor politicii externe a Republicii Moldova.</p> <p>Astfel, în cazul în care Ministerul Afacerilor Externe constată că proiectul nu conține elemente constitutive ale unui tratat internațional, se aplică procedura reglementată la art. 1 alin. (4) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale.</p> <p>În acest context, vă informăm că în ședința Guvernului din 24 iulie curent, prin Hotărârea Guvernului nr. 534/2024 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe, a fost aprobat Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat. Hotărârea Guvernului nr. 534/2024, care va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, conține o normă tranzitorie, ce stipulează că avizele, aprobările și alte proceduri desfășurate în privința contractelor Casa Guvernului, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova Telefon: + 373 22 250 104 E-mail: cancelaria@gov.md de stat înainte de data intrării în vigoare al prezentului Regulament pot fi invocate pentru îndeplinirea procedurilor stabilite pentru contractele de stat și vor fi promovate și prezentate spre examinare Guvernului în conformitate cu prezentul Regulament.</p> <p>Totodată, atragem atenția asupra prevederilor art. 1 alin (4) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, prin coroborare cu art. 28 alin. (2) litera f) din Legea integrității nr.</p>	<p>în ceea ce privește Acordul de proiect cu UNOPS, comunicând totodată susținerea încheierii acestuia.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se ia act.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

	<p>82/2017, potrivit căroră la încheierea contractelor de stat, altele decât cele guvernate de norme speciale, autoritatea responsabilă aplică regulile și cerințele înaintate față de tratatele internaționale conform procedurii speciale stabilite de Guvern, acestea fiind exceptate de la expertiza anticorupție.</p> <p>Concomitent, având în vedere că proiectul are impact financiar asupra bugetului de stat, acesta urmează a fi consultat cu Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul Acordului de proiect va fi consultat inclusiv cu Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului.</p>
<p>Cancelaria de Stat</p> <p>(aviz nr. 25-78-12419 din 12.11.2024)</p>	<p>Potrivit avizului Ministerului Afacerilor Externe nr. DI/1/391-8659 din 16 august 2024, se constată faptul că proiectul Acordului nu întrunește elementele constitutive ale unui tratat, respectiv nu este guvernat de normele dreptului internațional public.</p> <p>Având în vedere conținutul prevederilor înțelegerii examinate și ținând cont că necesitatea încheierii acesteia rezultă din art. 2 al Amendamentul nr. 2 la Acordul cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău, semnat la Chișinău la 30 aprilie 2024, ratificat prin Legea nr. 158/2024, Acordul respectiv poate fi considerat ca fiind un contract de stat cu impact financiar asupra bugetului de stat, conform prevederilor pct. 8 al Regulamentului privind mecanismul de încheiere și intrare</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>în vigoare a contractelor de stat, aprobat prin anexa nr. 11 la Hotărârea Guvernului nr.377/2018.</p> <p>Astfel, potrivit pct. 19 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat în cazul proiectelor contractelor de stat cu impact financiar asupra bugetului de stat, după avizarea de către autoritățile prevăzute la pct. 14, proiectul contractului de stat va fi consultat cu Comisia politică externă și integrare europeană.</p> <p>Totodată, contractul de stat vizat va intra în vigoare cu respectarea prevederilor pct-lor. 26-28 din Regulamentul menționat supra.</p> <p>Cu privire la Argumentarea necesității încheierii contractului de stat se propune ajustarea acesteia în strictă conformitate cu cerințele specificate în Anexa nr. 1 la Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Secțiunea B (Analiza de impact) Aspectul financiar urmează a fi completat cu informații suplimentare despre beneficiile și angajamentele financiare pe care le presupune contractul, aspectul cheltuielilor neprevăzute menționat în Acordul de Proiect anexa IV - Buget va fi menționat și în nota de argumentare.	<p>Se acceptă. După definitivarea textului acestuia, proiectul Acordului dintre Ministerul Justiției și UNOPS urmează a fi consultat inclusiv cu Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Nota de argumentare va fi completată cu următoarea informație:</p> <p>Potrivit dispozițiilor Acordului dintre Ministerul Justiției și UNOPS, Ministerul Justiției (Sursa de finanțare) va asigura fondurile necesare pentru implementarea proiectului, astfel cum a fost menționat mai sus – 49 mln de euro (împrumut acordat de CEB), 1 mln de euro (grant acordat de</p>
--	---	---

CEB) și 25,9 milioane Euro - contribuția Guvernului Republicii Moldova. În cazul unei creșteri a costurilor proiectului, Sursa de finanțare se angajează să acopere deficitul financiar creat, în vederea finalizării proiectului de construcție a penitenciarului, în conformitate cu Anexa IV a Acordului. Potrivit Anexei IV, suma totală a fondurilor este de 71 687 432 EUR. Rezervele de contingență (cheltuieli neprevăzute) până la 1 400 00 EURO pot fi deblocate cu autorizarea prealabilă a Sursei de finanțare, printr-o modificare a Acordului, crescând fondurile totale ale proiectului până la 73.087.432 EUR. Pentru evitarea oricărui dubiu, comisionul de gestionare va fi aplicat bugetului de contingență odată ce acesta este deblocat de către Sursa de finanțare.

Sursa de finanțare va debursa fondurile în Euro în contul bancar specific proiectului către UNOPS în conformitate cu calendarul menționat în pct.4 din Anexa I Condiții Speciale. Debursările vor fi efectuate pe baza prezentării de către UNOPS către Sursa de finanțare a situațiilor financiare intermediare, unde 90% a ultimei plăți (și 100% a plății precedente, după caz) au fost cheltuite și/sau angajate. Sursa de finanțare autorizează UNOPS să avanseze fondurile proprii (Finanțare Anticipată) pentru activitățile de revizuire a proiectării și activitățile care nu sunt legate de lucrări pentru a emite toate angajamentele și a efectua plățile necesare

	<p>2. Secțiunea B (Analiza de impact) Aspectul temporar se va completa cu informații despre etapele și termenele realizării măsurilor preparatorii până la și după intrarea în vigoare a contractului, periodicitatea prezentării rapoartelor de monitorizare sau evaluare a implementării contractului și/sau a organizării reuniunilor sau a consultațiilor privind implementarea contractului și informație suplimentară privind eventualele obligații care ar putea rămâne în vigoare după stingerea contractului.</p>	<p>pentru a implementa proiectul în conformitate cu politicile, procedurile, normele și reglementările interne ale UNOPS.</p> <p>Se acceptă. Nota de argumentare va fi completată cu următoarea informație:</p> <p>Potrivit dispozițiilor Acordului, UNOPS va furniza Ministerului Justiției următoarele rapoarte/declarații în conformitate cu cerințele și formatele standard ale UNOPS, după cum urmează:</p> <p>a. Rapoarte semestriale narative privind progresul și situațiile financiare intermediare cu două luni înainte de fiecare debursare, și anume 15 decembrie și 15 mai ale fiecărui an;</p> <p>b. O declarație financiară interimară la 31 decembrie a fiecărui an, care trebuie prezentată până cel târziu la data de 31 martie a anului calendaristic următor;</p> <p>c. O declarație financiară anuală certificată la 31 decembrie a fiecărui an, care trebuie prezentată până cel târziu la data de 31 iulie a anului calendaristic următor;</p>
--	--	--

		<p>d. O declarație financiară certificată finală care trebuie transmisă până cel târziu la data de 31 iulie a anului următor încheierii financiare a Proiectului.</p> <p>e. Un raport narativ final în termen de trei luni de la data încheierii activităților în cadrul proiectului.</p> <p>Pentru a gestiona situațiile care nu se încadrează în cele predefinite în Acordul de proiect, va fi creat un Comitet strategic, format din reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova, ai CEB și ai UNOPS. Alte entități specializate, inclusiv agențiile ONU cu mandate relevante pentru proiect, inclusiv Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (OHCHR) și Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), pot fi invitate să participe în cadrul respectivului comitet cu titlu consultativ. Comitetul strategic se va întruni de două ori pe an sau ad-hoc, după caz, dacă care apar probleme semnalate de Comitetul operațional.</p> <p>Totodată, în scopul gestionării proiectului în timpul etapei de implementare, urmează a fi creat Comitetul operațional din cadrul proiectului, condus de un director de proiect UNOPS în colaborare cu utilizatorii și furnizorii principali. Membrii respectivului comitet se vor întruni fizic sau online trimestrial, în conformitate cu planul de implementare aprobat, până când toate rezultatele proiectului vor fi finalizate și predate Administrației Naționale a</p>
--	--	--

	<p>3. Secțiunea D (Analiza oportunității ratificării) După semnarea Acordului de proiect, acesta va fi ratificat de Parlamentul Republicii Moldova, întrucât acesta reprezintă un contract de stat cu impact financiar asupra bugetului de stat, fiind guvernat de prevederile pct. 26 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat, aprobat prin anexa nr. 11 la Hotărârea Guvernului nr.377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe. Organul responsabil de încheierea contractului de stat urmează să execute suplimentar toate procedurile interne legate de intrarea în vigoare.</p>	<p>Penitenciarelor în calitate sa de prim beneficiar al proiectului. De asemenea, membrii acestui comitet au posibilitatea să organizeze reuniuni ad-hoc/speciale atunci când unul dintre membrii săi solicită acest lucru sau la finalizarea unei etape importante a proiectului.</p> <p>Se acceptă. Secțiunea intitulată „Analiza oportunității semnării” din nota de argumentare se va substitui cu „Analiza oportunității ratificării”, după semnarea Acordului de proiect și demararea procedurilor naționale pentru ratificarea acestuia.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (aviz nr. 15-2353 din 26.07.2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act.
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (aviz nr. 15-3437 din 13.11.2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act.
Ministerul Finanțelor	<i>Referitor la proiectul hotărârii Guvernului:</i>	

(aviz nr. 09-03/112/1262 din 08.08.2024)

La punctul 2 și 3

Considerăm că urmează a fi excluse, deoarece semnarea unui Acord, în care în calitate de parte contractantă figurează un minister, nu necesită o aprobare din partea Guvernului. La fel, un ministru nu trebuie să fie împuternicit de a semna din numele ministerului respectiv un Acord, deoarece conducătorul autorității publice acționează din numele autorității fără a dispune de careva împuterniciri speciale.

Or, potrivit art.11 alin.(1) lit.t) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ministrul reprezintă ministerul, fără un mandat special, în relațiile cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu alte autorități publice, cu reprezentanții societății civile și cu persoanele fizice și juridice din Republica Moldova și din străinătate.

Referitor la proiectul Acordului între Ministerul Justiției și UNOPS

La punctul 4

Nu se acceptă.

Proiectul Acordului de proiect dintre Ministerul Justiției și UNOPS reprezintă un contract de stat, fiind guvernat de dispozițiile art.1 alin.(4) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, ce stipulează următoarele: „Contractele de stat cu impact financiar, altele decât cele reglementate prin legi speciale, se avizează în mod obligatoriu de Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului, se aprobă de Guvern și se transmit spre examinare Parlamentului, conform procedurii stabilite de Guvern”. Mai mult, pct.22 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere și intrare în vigoare a contractelor de stat aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.534/2024 prevede că contractul de stat se semnează numai de către persoanele care au fost împuternicite în conformitate cu hotărârea Guvernului pentru aprobarea semnării contractului de stat.

Potrivit proiectului Acordului durata de realizare este de 56 luni. Prevederea în cauză contravine stipulărilor art.66 alin. (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, conform cărora se permite asumarea angajamentelor multianuale pe o perioadă de până la trei ani bugetari pentru obiectele de investiții capitale, în limitele cheltuielilor prognozate în acest scop pe anii respectivi.

Referitor la Anexa I „Condiții speciale” la proiectul Acordului între Ministerul Justiției și UNOPS

La capitolul 2 „ Dobândă”

Toate dobânzile acumulate urmează a fi creditate în contul Proiectului, prin urmare, în capitolul 2.5 din Anexa II „Condiții generale” urmează a fi specificată aceeași clauză.

Se acceptă.

Pentru a asigura conformitatea cu cadrul normativ al Republicii Moldova, în proiectul legii de ratificare a Acordului de proiect dintre MJ și UNOPS, Ministerul Justiției intenționează să introducă o excepție de la dispozițiile art.66 alin.(3) din Legea nr.181/2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale. Respectiva soluție a fost agreată inclusiv cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, din cadrul ședinței în format online din data de 13.12.2024, la care au participat, de asemenea reprezentanții Ministerului Justiției, UNOPS și UIP.

Se acceptă parțial.

Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi *per se* careva modificări. Toate devierile de la Condițiile Generale se vor include în Anexa I Condiții Speciale, ale căror dispoziții prevalează asupra Condițiilor Generale (a se vedea pct.2 din Anexa I Condiții Speciale).

La capitolul 4 „Transfer de fonduri”, punctul 1 se va expune în următoarea redacție: „1. Sursa de finanțare prin intermediul UIP va debursa fondurile în Euro către UNOPS, în conformitate cu solicitările de plată și documentele justificative prezentate de către acesta (contracte, facturi, etc). Valoarea avansului acordat nu va depăși 10 %.”

Nu se acceptă.

Pentru a asigura conformitatea cu cadrul normativ al Republicii Moldova, în proiectul legii de ratificare a Acordului de proiect dintre MJ și UNOPS, Ministerul Justiției intenționează să introducă o excepție de la dispozițiile art.66 alin.(5) din Legea 181/2014. Respectiva soluție a fost agreată inclusiv cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, din cadrul ședinței în format online din data de 13.12.2024, la care au participat, de asemenea reprezentanții Ministerului Justiției, UNOPS și UIP. Totodată, se va nota că UNOPS nu furnizează contracte, facturi etc. pentru a solicita plăți, deoarece acest lucru ar însemna că contrapartea auditează aceste documente, ceea ce contravine principiul auditului unic. Plățile vor fi efectuate în baza prezentării de către UNOPS către Sursa de finanțare a situațiilor financiare interimare în conformitate cu calendarul de raportare indicat în Acordul de proiect, precum și alte documente justificative, cum ar fi Certificatul de plată intermediar (Interim Payment Certificate (IPC)), adică documentul emis pentru a certifica că antreprenorul a finalizat o anumită cantitate de muncă și are dreptul să primească plata pentru acea lucrare.

		<p>Ministerul Justiției poate furniza unele exemple de IPC recepționate din partea UNOPS.</p> <p>Totodată, se va nota că colegii din cadrul UIP vor putea însoți UNOPS în timpul misiunilor de inspecție la fața locului și a măsurătorilor lunare. Inginerul UIP va valida semnarea IPC de către UNOPS. Toate aceste dispoziții sunt cuprinse în mod explicit în Anexa III la Acordul de proiect. În plus, UNOPS va putea transmite contractantului orice solicitări de rectificare formulate de UIP pe parcursul implementării.</p> <p>Adițional, se va reține că în calitate de organ subsidiar al Organizației Națiunilor Unite, UNOPS are un statut special, inclusiv în Moldova, funcționând în temeiul Convenției privind privilegiile și imunitățile Organizației Națiunilor Unite din 1946 și al Acordului încheiat prin schimb de scrisori, dintre Republica Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte (UNOPS) privind aplicarea <i>mutatis mutandis</i> a Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), încheiat la 2 octombrie 1992 și amendat la 2 iulie 1997, față de Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte și membrii săi în Republica Moldova (Chișinău, 07.09.2023). În acest sens se va consulta Legea nr.333 din 09.11.2023.</p>
--	--	---

		<p>Ca atare, UNOPS beneficiază în Moldova de privilegii și imunități, ceea ce înseamnă, printre altele, că UNOPS nu este supus cerințelor de divulgare a informațiilor în temeiul legislației din RM, ci cerințelor de raportare prevăzute în Acordul de proiect.</p> <p>În conformitate cu principiul auditului unic al Organizației Națiunilor Unite, Organizația Națiunilor Unite este supusă exclusiv procedurilor de audit intern și extern prevăzute în regulamentele și normele sale financiare.</p> <p>În schimb, plățile către UNOPS în temeiul Acordului de proiect vor fi efectuate în baza situațiilor narative și financiare intermediare care urmează să fie furnizate de UNOPS în temeiul Acordului de proiect. Aceasta este o practică standard în rândul Organizației Națiunilor Unite la nivel global și al surselor de finanțare. În cazul în care Guvernul RM va solicita mai multe informații cu privire la modul în care proiectul a fost gestionat de UNOPS, Guvernul poate solicita un audit specific proiectului în conformitate cu articolul 2.9 din Condițiile generale la Acordul de proiect.</p>
--	--	---

Totodată, având în vedere că pe parcursul implementării proiectului pot apărea întârzieri la efectuarea lucrărilor și/sau livrării mărfurilor din cadrul proiectului și bugetul de stat va suporta cheltuieli adiționale (plata dobânzilor) pentru sursele debursate și nevalorificate, se propune ca efectuarea debursărilor din contul împrumutului să fie efectuată pe parcursul implementării proiectului și nu conform unui grafic de debursare prestabilit (capitolul 4 din Anexa 1 „Condiții speciale” din proiectul Acordului).

Nu se acceptă.

Existența unui grafic de debursare prestabilit este vitală pentru implementarea proiectului de către UNOPS. În acest sens, se va nota că graficul prezentat la pct.4 din Anexa I reprezintă un program de plăți vag definit cu un caracter informativ care determină suma care urmează să fie plătită anual către UNOPS, dar nu stabilește datele specifice de plată. La finalizarea licitației și furnizarea de către contractant a unui plan de lucru revizuit, calendarul programului de plăți urmează să fie modificat pentru a atribui plățile la anumite etape principale ale proiectului. Plățile vor fi efectuate către UNOPS numai la depunerea cererilor de plată și cu furnizarea de dovezi că 90% din tranșa anterioară a fost cheltuită. Toate cererile de plată vor fi însoțite de dovezi justificative că lucrările preconizate în conformitate cu planul de lucru au fost încheiate. În acest context, spre deosebire de alte agenții ale ONU, UNOPS nu primește finanțare de bază sau finanțare voluntară din partea statelor membre sau a altor părți terțe. Ca agenție autofinanțată a Organizației Națiunilor Unite, UNOPS nu își poate mobiliza propriile resurse pentru a acoperi orice costuri legate de executarea proiectelor.

	<p>Ministerul Finanțelor inițiază procedura de debursare a mijloacelor financiare urmare a solicitării UIP. Procedura cuprinde în sine informarea creditorului despre recepționarea cererii de debursare și solicitarea condițiilor financiare pentru tranșa ce urmează a fi debursată. Ulterior, se face analiza condițiilor financiare, se prezintă documentele solicitate de Bancă și se informează CEB despre opțiunea selectată, după care se semnează Acordul de debursare. De regulă, în cazul în care UIP prezintă setul complet de documente, debursarea de facto a tranșei durează circa 5 săptămâni de la primirea cererii de debursare de către Ministerul Finanțelor.</p> <p>In conformitate cu art. 3.3 din Acordul cadru de împrumut cu CEB, pentru efectuarea debursării urmează a fi prezentat creditorului Raportul de progres al lucrărilor, confirmarea în scris că 90% din tranșa precedentă a fost valorificată, precum și Raportul de monitorizare, acesta cuprinde informație precum statutul valorificării tranșei precedente, progresul în</p>	<p>Adițional, în cadrul ședinței MJ-MF la nivel de conducere din data de 11 septembrie 2024, la care a participat inclusiv dna Maia Savva, secretar de stat, a fost agreată păstrarea graficului de debursări prezentat, cu condiția includerii în Anexa I Condiții Speciale a unei clauze distincte care să stipuleze că autoritățile și instituțiile Republicii Moldova nu își asumă nicio răspundere pentru întârzierile cauzate de factori independenți de voința lor (în acest sens a se vedea redacția revizuită a pct.3 (1) din Anexa I).</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	--

	<p>realizarea planurilor de finanțare și achiziții a Proiectului, progresul nemijlocit al decurgerii Proiectului.</p> <p><i>Referitor la Anexa II „Condiții generale” la proiectul Acordului între Ministerul Justiției și UNOPS</i></p> <p><i>La capitolul 2.3 „Transfer de fonduri”</i></p> <p>Acest capitol se va ajusta conform prevederilor Anexei 1 „Condiții speciale” din proiectul Acordului, întrucât debursarea surselor din contul împrumutului se va efectua pe măsura implementării proiectului.</p> <p><i>La capitolul 2.7 „Raportare”, punctul 1</i></p> <p>Luând în considerare termenele de prezentare a rapoartelor anuale de către autoritățile administrației publice centrale, în alineatul b) sintagma „până la data de 31 iulie” este necesar de substituit cu textul „până la data de 31 martie”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi <i>per se</i> careva modificări. Toate devierile de la Condițiile Generale se includ în Anexa I Condiții Speciale, ale căror dispoziții prevalează asupra Condițiilor Generale.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi <i>per se</i> careva modificări.</p>
--	--	---

Totodată, se va nota că UNOPS, în calitate de agenție ONU, poate prezenta un raport financiar intermediar până la data de 31 martie. Cu toate acestea, un raport financiar anual certificat necesită să fie auditat – exercițiu care se finalizează de obicei până în luna iunie a anului următor, după care UNOPS are nevoie de cel puțin o lună pentru a redacta raportul financiar certificat al proiectului. Cu alte cuvinte, UNOPS nu poate transmite un raport financiar anual certificat până la data de 31 martie, dar poate transmite un raport financiar intermediar până la data de 31 martie, urmat de un raport financiar anual certificat până la data de 31 iulie. Astfel, diferența dintre un raport financiar interimar și unul anual certificat este că primul nu este supus unui exercițiu de auditare oficial, dar ambele rapoarte financiare menționate sunt, de principiu, identice, conținând eventual doar unele diferențe ne semnificative.

Respectiva soluție (prezentarea unui raport financiar intermediar neauditat până la data de 31 martie și a unui anual certificat auditat până la data de 31 iulie) a fost agreată inclusiv cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, din cadrul ședinței în format online din data de 13.12.2024, la care au participat, de asemenea reprezentanții Ministerului Justiției, UNOPS și UIP.

	<p><i>La capitolul 2.8 „Active și drepturi de proprietate intelectuală”, punctul 1</i></p> <p>Conform punctului 1 proprietatea echipamentelor, a materialelor și a altor active corporale achiziționate din fonduri va reveni UNOPS. Deoarece toate echipamente vor fi achiziționate din contul mijloacelor bugetului de stat prevederea în cauză nu poate fi susținută, În acest sens, punctul 1 este necesar de expus în redacție nouă: „1. La finalizarea Proiectului, toate mijloacele fixe create și procurate din contul alocațiilor Proiectului în procesul implementării acestuia, UNOPS va transmite către Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP).”</p> <p><i>La capitolul 2.24 „Rambursarea soldurilor necheltuite”, punctul 1</i></p> <p>Deoarece proiectul integral se implementează din sursele bugetului de stat, toate mijloacele financiare neutilizate în cadrul Proiectului urmează a fi restituite în bugetul de stat. Prin urmare, din punctul 1 textul „(în cazul în care fondurile necheltuite depășesc 2 500 USD)” este necesar de exclus.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi <i>per se</i> careva modificări. Toate devierile de la Condițiile Generale se includ în Anexa I Condiții Speciale, ale căror dispoziții prevalează asupra Condițiilor Generale (în acest sens a se vedea dispoziția inclusă în pct.7 din Anexa I).</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi <i>per se</i> careva modificări. Toate devierile de la Condițiile Generale se includ în Anexa I Condiții Speciale, ale căror dispoziții prevalează asupra Condițiilor Generale. Clauza aferentă respectivei</p>
--	--	--

	<p>Dat fiind faptul că, UIP nu va avea relații contractuale cu viitorul antreprenor care va executa lucrările de construcții, în cazul apariției unor deficiențe, UIP sau ANP nu vor avea posibilitatea să solicite remedierea deficiențelor identificate din contul antreprenorului, ceea ce poate contribui la majorarea cheltuielilor bugetului de stat.</p> <p>Concomitent, UIP urmează să se asigure că, toată documentația tehnică necesară conform legislației RM pentru darea în exploatare a obiectivului și exploatarea ulterioară a acestuia va fi prezentată de către UNOPS către UIP.</p>	<p>obiecții a Ministerului Finanțelor este introdusă în pct.5 (1) din Anexa I Condiții Speciale.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Acest aspect este abordat în Anexa III Descrierea activităților din Acordul de proiect. UNOPS este responsabil pentru a instrui antreprenorul să efectueze remedierea oricăror defecte pentru o perioadă de 12 luni de la încheierea lucrărilor (perioada de notificare a defectelor). După aceasta, se aplică următoarele în conformitate cu legislația Republicii Moldova (a se vedea activitatea 4.2. Perioada de garanție din cuprinsul secțiunii 3.2.4. Output 4: Handover completion certificate din Anexa III:</p> <p>„4.2 Perioada de garanție: Fără a aduce atingere Perioadei de notificare a defectelor menționate mai sus, UNOPS va include în contractele sale cu contractanții o cerință pentru ca următoarele garanții să fie furnizate de contractanți și furnizorii acestora în beneficiul Beneficiarului:</p> <ul style="list-style-type: none">a) pentru echipamente și utilaje - cel puțin 24 de luni;b) pentru componentele electronice ale sistemului instalat - 24 luni;
--	--	---

	<p><i>Referitor la Anexa III „Descrierea activităților” la proiectul Acordului între Ministerul Justiției și UNOPS</i></p> <p><i>La capitolul 4 „Guvernanța”, pct. 4.2 „Rolul Unității de implementare a proiectului (UIP) și al altor autorități naționale”</i></p> <p>Activitatea „Gestiune financiară”, cu referire la „Respectarea gestionării finanțelor publice și efectuarea plăților” se va expune în următoarea redacție:</p> <p>- Primul alineat: „UIP este responsabilă ca toate intrările din împrumutul și grantul acordat de CEB și toate plățile să se efectueze prin conturi trezoreriale, respectând prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Efectuarea plăților către UNOPS se realizează în baza documentelor justificative prezentate de către acesta</p>	<p>c) pentru funcționarea sistemului de securitate instalat - 24 luni;</p> <p>d) pentru lucrările executate - 5 ani.</p> <p>Perioadele de garanție curg de la data emiterii certificatului de predare-primire de către UNOPS și acceptării și recepției lucrărilor de către Sursa de finanțare și Beneficiar până la expirarea perioadei specificate la punctul 4.2.1. din prezentul capitol. Din acel moment, garanțiile vor fi transferate către Beneficiar și dacă apare vreo problemă în timpul perioadelor de garanție, Beneficiarul va notifica și va aborda problema direct cu contractanții și furnizorii acestora”.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Pentru a asigura conformitatea cu cadrul normativ al Republicii Moldova, în proiectul legii de ratificare a Acordului de proiect dintre MJ și UNOPS, Ministerul Justiției intenționează să introducă o excepție de la dispozițiile art.66 alin.(5) din Legea 181/2014.</p> <p>Totodată, se va nota că în cadrul ședinței MJ-MF la nivel de conducere din data de 11 septembrie 2024, la care a participat inclusiv dna Maia Savva, secretar de</p>
--	--	--

	<p>(contracte, facturi, etc). Valoarea avansului acordat nu va depăși 10 %.”</p> <p>- Alineatul doi se exclude.</p> <p><i>La capitolul 4 „Guvernanța”, pct. 4.2 „Rolul Unității de implementare a proiectului (UIP) și al altor autorități naționale”</i></p> <p>Cât privește „Responsabilitățile Managerului de proiect”, menționăm că în raport cu prevederile ce țin de stabilirea raporturilor dintre UIP și MF, se menționează că acestea urmează a fi excluse, deoarece UIP, ca instituție din subordinea MJ, în procesul bugetar, asigură coordonarea acțiunilor/planificării bugetare cu autoritatea ierarhic superioară și nu direct cu MF</p> <p>Totodată, având în vedere că resursele financiare vor fi contractate în Euro și valuta împrumutului este Euro, valuta raportării utilizării fondurilor de către UNOPS urmează a fi efectuată în Euro, prin urmare, pe tot parcursul textului proiectului Acordului urmează a fi ajustată valuta raportării.</p>	<p>stat, s-a agreat că efectuarea tuturor plăților prin conturi trezoreriale în valută națională (lei) nu va fi posibilă, întrucât transmiterea sumelor de bani către UNOPS are loc în euro. În acest caz va avea loc o pierdere financiară în momentul convertirii sumelor de bani.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>În procesul bugetar Unitatea de implementare a proiectului se află într-un raport direct de coordonare cu Ministerul Finanțelor, după obținerea acceptului prealabil din partea conducerii Ministerului Justiției.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Se va nota că la pct.6 din Anexa I Condiții Speciale este stipulat expres faptul că UNOPS va furniza Sursei de finanțare următoarele rapoarte/declarații întocmite în EUR și în conformitate cu cerințele și formatele standard ale UNOPS.</p>
--	--	--

Astfel, pentru respectarea cadrului normativ în vigoare, contractul de achiziții privind executarea lucrărilor de construcție urmează a fi încheiat între autoritatea contractantă, în cazul dat Autoritatea Națională a Penitenciarelor (ANP) sau UIP, și antreprenorul selectat. În cazul în care contractul de achiziții va fi încheiat între UNOPS și antreprenor apare riscul recepționării lucrărilor neconforme, fără posibilitatea înaintării de către ANP (Ministerul Justiției) a solicitărilor de remediere a neconformităților.

Nu se acceptă.

Antreprenorul de construcții este efectiv un subcontractant UNOPS, în timp ce contractul principal al UNOPS este încheiat cu Ministerul Justiției. În cadrul contractului principal cu UNOPS, Ministerul Justiției poate solicita UNOPS să furnizeze lucrări conforme sau să remedieze orice neconformități. La rândul său, UNOPS solicită subcontractantului să își îndeplinească contractul cu UNOPS.

Totodată, se va nota că Amendamentul nr. 2 la Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău, ratificat prin Legea nr.158/2024, prevede: „În conformitate cu articolul 1.6 din Ghidul privind achizițiile publice, Împrumutatul va încredința o parte din activitățile de achiziții publice din cadrul proiectului Oficiului Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiecte (UNOPS), care va utiliza propriile proceduri și reguli pentru achiziția publică a activităților respective, în

	<p>Cu privire la varianta proiectului Acordului, inclusiv anexele, se va asigura traducerea conformă în limba română.</p>	<p>măsura în care acestea respectă principiile stabilite în Ghidul privind achizițiile publice ale BDCE”.</p> <p>În plus, în conformitate cu Amendamentul nr. 2 menționat (Secțiunea: Managementul proiectului), UNOPS se va ocupa de achiziții și va gestiona toate aspectele contractului de construcție, proiectarea și supravegherea lucrărilor, asigurarea și controlul calității, punerea în aplicare a măsurilor de sănătate și siguranță, precum și respectarea garanțiilor sociale și de mediu.</p> <p>Aceasta înseamnă că UNOPS trebuie să semneze toate contractele legate de implementarea proiectului și să raporteze către UIP și Ministerul Justiției. În plus, după cum s-a menționat mai sus, UIP și Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) vor avea autoritatea legală de a solicita remedierea oricăror neconformități prin intermediul UNOPS. După perioada de notificare a defectelor și emiterea certificatului de predare-primire, beneficiarul final (ANP sau MJ) va notifica direct contractanții UNOPS în baza garanțiilor menționate la activitatea 4.2. Perioada de garanție din secțiunea 3.2.4 al Anexei nr.III.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	---

<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>(aviz nr. 09-09/157 din 19.11.2024)</p>	<p><i>Referitor la proiectul Acordului între Ministerul Justiției și UNOPS</i></p> <p><i>La punctul 4</i></p> <p>Potrivit proiectului Acordului durata de realizare a acestuia este de 56 luni. Prevederea în cauză contravine stipulărilor art.66 alin. (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, conform cărora se permite asumarea angajamentelor multianuale pe o perioadă de până la trei ani bugetari pentru obiectele de investiții capitale, în limitele cheltuielilor prognozate în acest scop pe anii respectivi.</p> <p><i>Referitor la Anexa I „Condiții speciale”</i></p> <p><i>La capitolul 4 „Transferuri de fonduri”.</i></p> <p>Pentru implementarea Acordului în perioada anilor 2024-2028 (56 luni) din bugetul de stat urmează a fi alocate mijloace financiare în sumă totală de 73,1 mil. euro sau circa 1 488,3 mil. lei. În acest sens remarcăm că, în Legea bugetului de stat pentru anul 2024 și în estimările pentru anii 2025-2027 pentru proiectul în cauză în total sunt preconizate 830,0 mil. lei. Astfel, la etapa actuală se constată un deficit de mijloace</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pentru a asigura conformitatea cu cadrul normativ al Republicii Moldova, în proiectul legii de ratificare a Acordului de proiect dintre MJ și UNOPS, Ministerul Justiției intenționează să introducă o excepție de la dispozițiile art.66 alin.(3) din Legea nr.181/2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.</p> <p>Respectiva soluție a fost agreată inclusiv cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, din cadrul ședinței în format online din data de 13.12.2024, la care au participat, de asemenea reprezentanții Ministerului Justiției, UNOPS și UIP.</p> <p>Se ia act.</p> <p>Potrivit dispozițiilor art.4.1.2.2 din Acordul-cadru de împrumut, precum și a prevederilor art.4.2 din Acordul de contribuție, în cazul majorării costurilor</p>

	<p>financiare în volum de 658,3 mil. lei (informația pe ani se prezintă în tabelul ce urmează) (A se vedea Anexa 1).</p> <p>Prin urmare, Ministerul Finanțelor nu poate susține asumarea angajamentelor multianuale în lipsa surselor financiare suficiente pentru acoperirea integrală a prevederilor proiectului Acordului.</p> <p><i>La capitolul 4 „Transferuri de fonduri”</i></p> <p>Potrivit proiectului Acordului mijloacele financiare ale bugetului de stat urmează a fi transferate în avans, pe contul</p>	<p>proiectului, Republica Moldova se angajează să acopere deficitul financiar creat, întru finalizarea proiectului de construcție a penitenciarului.</p> <p>În cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică din 10 noiembrie 2023, s-a decis majorarea contribuției Guvernului la Proiectul de construcție a penitenciarului din mun. Chișinău, întru acoperirea deficitului de finanțare, cu condiția ca Ministerul Justiției, în comun cu Ministerul Finanțelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu suportul UNOPS, să atragă granturi pentru compensarea contribuției Guvernului; - în coordonare cu Agenția Proprietății Publice, să demareze procedurile de valorificare a terenurilor din gestiunea Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea generării unui venit la buget de cel puțin 9,8 milioane Euro sau <p>în cazul în care nici una din opțiunile enumerate mai sus nu va da rezultate, să fie solicitat un împrumut adițional.</p>
--	--	--

UNOPS (Citibank Europe Plc, Frankfurt pe Main, Germania) în euro a câte două tranșe anual conform graficului stabilit.

Prevederea în cauză contravine art. 66 alin. (5), lit. a) din Legea nr.181/2014, conform căruia se interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor, cu excepția lucrărilor de construcții și reparații capitale, a căror valoare nu depășește 10 la sută din limita anuală stabilită pe obiectiv în scopul organizării proceselor tehnologice și procurării de materiale și utilaj, în cazul în care contractele de antrepriză încheiate între beneficiari și antreprenori prevăd astfel, cu confirmarea ulterioară a sumelor plătite prin volume de lucrări executate efectiv pe parcursul anului de gestiune.

La capitolul 7 „Raportare”, litera b

Luând în considerare termenul de prezentare a rapoartelor anuale de către autoritățile administrației publice centrale, în alineatul b) sintagma „până cel târziu la data de 31 iulie” este necesar de substituit cu textul „până cel târziu la data de 31 martie”.

Se acceptă.

Pentru a asigura conformitatea cu cadrul normativ al Republicii Moldova, în proiectul legii de ratificare a Acordului de proiect dintre MJ și UNOPS, Ministerul Justiției intenționează să introducă o excepție de la dispozițiile art.66 alin.(5) din Legea 181/2014.

Respectiva soluție a fost agreată inclusiv cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, din cadrul ședinței în format online din data de 13.12.2024, la care au participat, de asemenea reprezentanții Ministerului Justiției, UNOPS și UIP.

Nu se acceptă.

Se va nota că UNOPS, în calitate de agenție ONU, poate prezenta un raport financiar intermediar până la data de 31 martie. Cu toate acestea, un raport financiar anual certificat necesită să fie auditat – exercițiu care se finalizează de obicei până în luna iunie a anului următor, după care UNOPS are nevoie de cel puțin o lună pentru a redacta raportul financiar certificat al proiectului. Cu alte cuvinte, UNOPS nu poate transmite un raport financiar anual certificat până la data de 31 martie, dar poate transmite un raport financiar intermediar până la data de 31 martie, urmat

	<p><i>Referitor la Anexa IV „Buget”</i></p> <p>În devizul de cheltuieli total în sumă de 73 087,4 mii euro nu pot fi susținute următoarele poziții de cheltuieli: (a se vedea Anexa II).</p>	<p>de un raport financiar anual certificat până la data de 31 iulie. Astfel, diferența dintre un raport financiar interimar și unul anual certificat este că primul nu este supus unui exercițiu de auditare oficial, dar ambele rapoarte financiare menționate sunt, de principiu, identice, conținând eventual doar unele diferențe ne Respectiva soluție (prezentarea unui raport financiar intermediar neauditat până la data de 31 martie și a unui anual certificat auditat până la data de 31 iulie) a fost agreată inclusiv cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, din cadrul ședinței în format online din data de 13.12.2024, la care au participat, de asemenea reprezentanții Ministerului Justiției, UNOPS și UIP.semhnificative.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>UNOPS funcționează în întregime pe bază de recuperare a costurilor, proiect cu proiect. Cu alte cuvinte, UNOPS își obține toate resursele financiare din taxele percepute pentru proiectele implementate în numele partenerilor.</p> <p>Spre deosebire de alte agenții ONU, UNOPS nu primește nicio finanțare de bază sau voluntară din partea statelor membre sau a altor părți terțe.</p> <p>Călătoriile și echipamentele sunt considerate costuri direct legate de executarea proiectului, adică</p>
--	--	--

materiale și servicii direct implicate în activitățile proiectului. Vehiculul este considerat necesar pentru a facilita transportul la șantier, nu numai pentru personalul UNOPS, ci și pentru UIP.

Bugetul pentru deplasări va fi utilizat numai pentru a finanța deplasările necesare pentru proiect, interne și internaționale, de exemplu, mobilizarea de colaboratori internaționali, dacă va fi necesar. Linia bugetară nu va fi utilizată pentru a finanța nicio deplasare care nu este direct legată de activitățile proiectului.

Echipamentele precum laptopurile vor fi puse la dispoziția personalului angajat pentru punerea în aplicare a proiectului. Cu toate acestea, articolul 7 din Anexa I la Acord stipulează că: „Proprietatea echipamentelor, a consumabilelor și a altor active corporale achiziționate din Fonduri va fi transferată de UNOPS către Sursa de finanțare la predarea lucrărilor și/sau la finalizarea activităților care nu sunt legate de lucrări, după caz.” Prin urmare, UNOPS va preda vehiculul și orice echipament TIC achiziționat Ministerului Justiției la încheierea Acordului.

UNOPS va deconta numai costurile suportate efectiv care au fost necesare pentru punerea în aplicare a acestui proiect specific. Cu alte cuvinte, dacă liniile bugetare pentru deplasări nu sunt utilizate în

	<p>Luând în considerare faptul că, unele prevederi din proiectul Acordului direct contravin stipulărilor Legii nr.181/2014, iar încheierea Acordului cu UNOPS nu va asigura transparența utilizării mijloacelor financiare publice și va genera cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat, proiectul Acordului în redacția actuală nu poate fi susținut.</p>	<p>întregime, orice economii pot fi realocate unei alte linii bugetare.</p> <p>Se ia act.</p>
<p>Ministerul Energiei (aviz nr. 10-2084 din 07.08.2024)</p>	<p><i>La anexa II „Condiții generale”, secțiunea 1 „definiții” precum și la pct. 2.25 considerăm oportun înlocuirea cuvintelor „forță majoră” cu cuvintele „impediment justificator de neexecutare a obligațiilor contractuale” în contextul în care Codul civil nr. 1107/2002 urmare a modificărilor nu reglementează conceptul de „forță majoră”, însă art. 904 Cod civil nr. 1107/2002, prevede justificarea neexecutării obligațiilor debitorului datorită existenței unui impediment justificator.</i></p> <p>Totodată în secțiunea 1 la definirea noțiunii de „Factura proforma” este utilizată abrevierea „Incoterms”. Conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. i) al Legii nr. 100/2017 cu</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi <i>per se</i> careva modificări.</p> <p>Totodată, se va reține că „Forța majoră” este un termen standard utilizat la nivel internațional și în industria construcțiilor. Acesta este, de asemenea, inclus în contractele de lucrări bazate pe FIDIC pe care UNOPS le va semna cu companiile de construcții în scopul implementării proiectului.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Condițiile generale ale UNOPS (Anexa II) reprezintă un set de termeni și dispoziții standard ale</p>

	<p>privire la actele normative, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. În acest sens, la prima folosire, sintagma „Incoterms” recomandăm să fie scrisă desfășurat.</p> <p>În altă ordine de idei, informațiile indicate în nota de fundamentare, la poziția 4.6. „Alte impacturi și informații relevante”, referitoare la construcția parcului fotovoltaic, nu clarifică scopul (comercial sau non-comercial) urmărit de construcția acestuia cu puterea preconizată.</p> <p>Din analiza datelor existente privind puterea instalată preconizată pentru viitorul parc fotovoltaic și a prevederilor legale în vigoare, art. 34 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și Hotărârea Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025 constatăm, că în versiunea propusă, parcul fotovoltaic nu este</p>	<p>organizației, ce sunt incluși obligatoriu în toate acordurile și contractele încheiate de aceasta. Astfel, respectivele Condiții generale ale UNOPS nu pot suferi <i>per se</i> careva modificări. În consecință, definiția termenului „Incoterms” a fost inclusă în Anexa I Condiții Speciale (a se vedea pct.9.4.).</p> <p>„Incoterms” este un termen standard utilizat pe larg în industria comerțului internațional.</p>
--	---	---

eligibil pentru schemele de sprijin „tarif fix” și „facturare netă”.

În cazul în care se ia în calcul micșorarea capacității care urmează a fi instalată, propunem analizarea posibilității creării unei comunități energetice, în sensul art. 395 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Suplimentar, este de menționat că la o etapă anterioară, a fost examinată posibilitatea racordării la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică a noului Penitenciar din mun. Chișinău ce urmează a fi edificat în str. Uzinelor 251, în scopul asigurării cu energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde menajere.

Astfel, în conformitate cu art. 6 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, unul din principiile politicii de stat în sectorul termoenergetic îl reprezintă promovarea eficienței energetice, a producerii energiei termice din surse regenerabile și a producerii energiei termice prin cogenerare, inclusiv prin procurarea prioritară a energiei termice produse de centralele electrice de termoficare și de centralele de producere a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență.

În contextul celor relatate supra, considerăm imperios includerea în Nota de fundamentare la compartimentul 4.6. Alte impacturi și informații relevante, analiza racordării la

Nu se acceptă.

În cadrul ședinței la nivel de conducere MJ-ME din data de 11 septembrie 2024, la care a participat inclusiv dl Constantin Borosan, secretar de stat, a fost agreat că respectivul subiect abordat de Ministerul Energiei nu vizează și nu afectează nemijlocit promovarea proiectului Acordului cu UNOPS, în textul acestuia regăsindu-se doar scurte mențiuni tangențiale cu privire la construcția unui parc fotovoltaic. În acest context, s-a convenit asupra

	<p>sistemul de alimentare centralizată cu energie termică a noului Penitenciar din mun. Chișinău ce urmează a fi edificat în str. Uzinelor 251.</p> <p>Complementar considerăm, că urmează a fi revizuit și ajustat proiectul hotărârii de Guvern sub aspectul corespunderii condițiilor de formă (stema de stat, numele prenumele prim-ministrului și al ministrului contrasemnatar), urmare a modificărilor în vigoare din 5 iulie 2024, operate la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului a se lua în considerare blancheta standard remisă în adresa autorităților de către Cancelaria de Stat, în care sub data, luna, anul adoptării este indicat Chișinău. De asemenea, numele prenumele Primministrului este indicat cu majuscule, iar în cazul contrasemnatarului propunem ajustarea „Ministrul justiției Veronica Mihailov-Moraru”.</p>	<p>necesității de actualizare a studiului aferent sistemului de alimentare a viitorului penitenciar cu energie termică, precum și de identificare a curbei de sarcină în ceea ce privește consumul de energie electrică a viitorului penitenciar. Toate aceste aspecte urmează a fi clarificate în scurt timp, în paralel cu promovarea proiectului Acordului cu UNOPS.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul hotărârii de Guvern au fost operate modificările de rigoare.</p>
<p>Ministerul Energiei (aviz nr. 10-2921 din 20.11.2024)</p>	<p>La pct. 2 „aspect economic și de mediu” al secțiunii B „Analiza de impact” din Nota de argumentare, recomandăm să fie excluse referințele la puterea centralei electrice și la valoarea investițiilor necesare pentru aceasta având în vedere că, aceste aspecte vor face parte din acordul de finanțare cu Fondul Parteneriatului est-european pentru eficiență</p>	<p>Se acceptă. Modificările de rigoare au fost operate în nota de argumentare.</p>

energetică și mediu (E5P) și pot fi supuse modificărilor ulterioare. Ținând cont de constrângerile sistemului de energie electrică și a dezechilibrelor din sistem, recomandăm expres ajustarea capacității centralei electrice, altfel să se țină cont de crearea unei comunități energetice alături de alți consumatori.

Complementar, menționăm că, în cadrul ședinței organizate pe platforma Ministerului Justiției cu reprezentanții Ministerului Energiei din data de 11 septembrie 2024, a fost discutată posibilitatea conectării noului penitenciar din mun. Chișinău la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET). S-a stabilit că, aspectele cu privire la conectarea la SACET vor fi considerate și clarificate în paralele cu promovarea Acordului cu UNOPS.

În acest context, S.A. „Termoelectrica” a analizat opțiunile disponibile pentru conectarea obiectivului situat pe str. Uzinelor 251, identificând două scenarii, după cum urmează:

Scenariul 1: Racordarea printr-un traseu scurt (570 m + 1300 m + 640 m), implicând montarea de rețele noi pe carosabil în zone aglomerate (str. Uzinelor și intersecția cu str. Lunca Bâcului). Aceste lucrări necesită investiții mai mari și condiții speciale pentru organizarea traficului.

Scenariul 2: Racordarea printr-un traseu mai lung (990 m + similar scenariului 1 din str. Lunca Bâcului), utilizând coridoare existente (subterane și supraterane). Acest scenariu, implică investiții mai mici dar, necesită reautorizări din cauza

Se ia act.

trecerii pe proprietăți private. Aceste lucrări sunt mai ușor de realizat datorită traficului redus pe str. Industrială.

Astfel, urmare a analizei efectuate de S.A. „Termoelectrica” ambele scenarii sunt fezabile din perspectiva duratei de recuperare a investiției.

Astfel, pentru a asigura implementarea eficientă a proiectului de conectare la SACET a obiectivului de pe str. Uzinelor 251, se propune o abordare structurată, care să includă următorii pași esențiali:

1. Formarea unui grup de lucru, compus din reprezentanți ai S.A. „Termoelectrica” (reprezentat de dl Nicolae GLINGEAN – Consilier al conducătorului întreprinderii S.A. „Termoelectrica”, dl Alexandru BURUIANĂ – Inginer șef S.A. „Termoelectrica”), Ministerului Energiei (reprezentat de dl Constantin BOROSAN - Secretar de Stat, dl Denis BOSÎI – șef Direcția energie termică și cogenerare, dna Anna ABABII – consultantă principală, Direcția energie termică și cogenerare) și Ministerului Justiției. Grupul va fi instituit pe platforma Ministerului Justiției, ce va coordona activitățile și va asigura o colaborare interinstituțională eficientă.
2. Inițierea discuțiilor tehnice dintre Unitatea termoenergetică (reprezentat de dl Nicolae GLINGEAN – Consilier al conducătorului întreprinderii S.A. „Termoelectrica”, dl Alexandru

	<p>BURUIANĂ – Inginer șef S.A. „Termoelectrica”), Unitățile de Implementare și alte părți implicate, pentru a analiza detaliat soluțiile tehnice necesare racordării și pentru a rezolva eventualele probleme care ar putea apărea în derularea proiectului.</p> <p>3. Elaborarea și semnarea unui contract de parteneriat între părțile implicate, pentru a stabili responsabilitățile, termenele și resursele necesare implementării proiectului în condiții optime.</p> <p>Aceste măsuri vor contribui la realizarea cu succes a racordării la SACET, asigurând totodată eficiență, transparență și sustenabilitate.</p>	
<p>Agenția Proprietății Publice (aviz nr. 03-04-5251 din 12.08.2024)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului (aviz nr. CPE-6 nr.440 din 19.12.2024)</p>	<p>Comisia politică externă și integrare europeană, în cadrul ședinței din 19.12.2024, a examinat proiectul Acordului de proiect între Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău, și, în temeiul art.1 alin.(3) și (4) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și pct.19 din Anexa nr.1¹ la Hotărârea Guvernului nr.377 din 25 aprilie 2018, se pronunță în favoarea semnării acestuia.</p>	<p>Se ia act.</p>

<p>Ministerul Finanțelor (aviz nr. 09-09/176 din 27.12.2024)</p>	<p>Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea semnării Acordului de proiect între Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) privind construcția unui nou penitenciar în mun. Chișinău și comunică susținerea acestuia, cu condiția promovării derogării de la prevederile art.66 alin.(3) și art.66 alin.(5) din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale a dispozițiilor Acordului cu UNOPS, care ar permite punerea în aplicare a acordului în cauză, și întreprinderii măsurilor de identificare a surselor financiare suplimentare pentru asigurarea implementării integrale a proiectului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pentru a asigura conformitatea cu cadrul normativ al Republicii Moldova, Ministerul Justiției reiterează intenția de a introduce derogări de la prevederile art.66 alin.(3) și art. 66 alin. (5) din Legea nr.181/2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.</p>
---	---	--

Secretar de stat

Ruslan LUNGU